
Potpisnicima Deklaracije protiv korupcije

-dostavlja se

U Zagrebu, 21. listopada 2015. godine

Što očekujemo od potpisnika Deklaracije protiv korupcije ?

(i kako da ostvare ono što deklarativno podržavaju)

Borba protiv korupcije je najveća odgovornost političkih aktera, bez obzira da li se nalaze na vlasti ili su u oporbi.

Borba protiv korupcije nije dio političkog ili izbornog programa bilo koje stranke – ona je svijest i aktivizam da se kao društvo možemo promijeniti.

Korumpirana društva su siromašna, a u njima građani ne uživaju osnovna javna dobra na koja kao pojedinci imaju pravo poput:

- zaštite od političkog nasilja i kriminala
- garantiranja građanskih i političkih sloboda
- kreiranja okruženja koje je pogodno za ekonomski prosperitet
- vladavine prava
- neovisnog sudstva
- visokorazvijene komunikacijske i fizičke infrastrukture
- isporuke punog obima i visoke kvalitete javnih usluga i najviše standarde obrazovanja i zdravstvene zaštite
- djelotvornog civilno društvo

Borba protiv korupcije mora biti usmjerena na prevenciju ove tri razine

1. **prevenciju „sitne“ korupcija** između zaposlenih u tijelima javne vlasti i građana
 - ✓ kada se podmićivanjem navodi zaposlenika da krši pravila i zloupotrijebi svoju poziciju
2. **prevenciju koruptivne interakcije u okviru državnih institucija**
 - ✓ lošim upravljanjem javnim resursima i profitiranjem na njima
 - ✓ zloupotrebom u procesima javnih nabava
 - ✓ praksom nepotizma i klijentelizma

TI HRVATSKA JE OGRANAK GLOBALNE MREŽE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE
TI is the global civil society organisation leading the fight against corruption

-
- ✓ „prodaje“ političkih pozicija – postavljanjem povjerljivih ljudi na položaje s visokim koruptivnim rizikom

3. prevenciju **sistemske korupcije**

- ✓ zarobljavanje institucija od korumpiranih, skrivenih socijalnih mreža moći kod zlouporabe zakonskih ovlasti i ovlasti u području kontrole i nadzora, korupcije u pravosuđu ili korumpiranju medija i korupciji u samim medijima
- ✓ nedodirljivosti odabranih pojedinaca ucjenama i strahom
- ✓ zaštitom prijavitelja nepravilnosti koji moraju prestati biti predmet diskriminacije i progona

Zašto postoji korupcija u hrvatskom društvu ?

Dvije grupe faktora utječu na visoki rizik od korupcije :

1. sistemsko-institucionalni preduvjeti

- *politička prenaseljenost* u javnim službama i *dominacije logike lojalnosti* nad profesionalnim standardima, te skromne plaće
- raširena praksa neplaćanja obaveza prema državi
- ograničena ponuda resursa koja vodi uvođenju monopola

2. političko-kulturni razlozi (istovremeno prisutna sklonost korupciji)

- *zatečeni način ponašanja koji koruptivno ponašanje tolerira*, vjerujući da je korupcije uvijek bilo i uvijek će je biti , da je ona povezana s kvarljivom prirodom vlasti i ljudskom prirodom koja je sklona korupciji

Korupcija je dvostruki kupoprodajni odnos; njome vlast može kupiti lojalnost građana, ali i privatni vlasnici i interesne grupe mogu kupiti vlast .

Korupcija je usko povezana s vlasti i političkom moći. Naročito je prisutna u tranzicijskim državama, jer **postoje slabe sistemske kontrole, nedostatak morala i poštenja pojedinaca u vlasti, ali i nedovoljna sloboda i utjecaj javnosti.**

Kako ?

TOČKA .1. Deklaracije

Upravljanje i zakonodavni proces u Hrvatskoj postati će model transparentnosti, odgovornosti, integriteta i poštenja, postavljajući najviše standarde. Obvezujemo se da ćemo promicati poštenje, usvojiti Kodeks ponašanja zastupnika u Hrvatskom saboru koji će uz alate jamčiti odgovornost, sprječavati sukob interesa, te uspostaviti učinkovite mehanizme kako bi se otklonili koruptivni rizici.

1. Kodeks ponašanja zastupnika u Hrvatskom saboru i Vladi RH

2. Usvajanje 10. Načela otvorenog parlamenta

Otvoreni parlament je zakonodavno tijelo koje objavljuje jasne, dostupne i transparentne informacije, što ga čini odgovornim te potpomaže građanski nadzor parlamenta. Koristi informacijske tehnologije kako bi redefinirao odnos sa civilnim društvom te ga uključio u procese odlučivanja.

Otvoreni parlament znači: *bolju predstavljenoost, bolje zakone, bolje vlade i bolje rezultate.*

Nova veza između građana i njihovih predstavnika

1. Potpuna otvorenost i pristup parlamentarnim i zakonodavnim informacijama
2. Objavljivanje informacija koristeći jednostavne obrasce i alate pretraživanja
3. Objavljivanje analiza, rasprava i glasovanja parlamentarnih odbora i plenarnih sjednica
4. Omogućen pristup i transkripti plenarnih sjednica
5. Objavljivanje detaljnih informacija vezanih uz proračun, upravljanje, administraciju i trošenje sredstava
6. Objavljivanje detaljnih informacija o zastupnicima (podaci o imovini i članstvu)
7. Postojanje mehanizama za efikasnu kontrolu i nadzor građana
8. Zajamčena uključenost građana u zakonodavni proces
9. Prednost korištenju softvera otvorenog koda i podatkovnih formata koje svi mogu koristiti
10. Promicanje zakonodavstva koje bi ojačalo politike otvorene vlasti

Kako?

TOČKA .2. Deklaracije

Hrvatska će promicati veći integritet, poštenje i transparentnost u potrošnji javnih sredstava.

- ✓ Pobrinuti će se da se prevenira korupcija u onim tvrtkama koje su većinskom vlasništvu države.
- ✓ Učiniti će sve da se koristi načelo otvorenih podataka u pro aktivnom objavljivanju svih informacija zainteresiranoj javnosti.
- ✓ Pravila javne nabave uzet će u obzir načela otvorenog ugovaranja i koristiti učinkovite metode rješavanja sukoba interesa.
- ✓ Obuzdati će potrošnju u javnim tijelima na nacionalnoj razini.

Fiskalizacija svega onoga što država nabavlja za svoje potrebe, ali isto tako i onoga što nudi građanima – **unaprijediti i konsolidirati upravljanje javnim novcem**

F.1. Upravljanje javnim dugom i ukupnim novčanim tijekom putem **sustavnog informatičkog povezivanja:**

- financijsko upravljanje proračunskim korisnicima i trgovačkim društvima u vlasništvu države kroz konsolidirane bilance imovine i obaveza
- konsolidiranje i financijsko upravljanje regionalnom i lokalnom samoupravom

F.2. Pri tome je ključno **korporacijsko upravljanje, koje treba primijeniti i u javnim poduzećima ali i u državnoj upravi i administraciji.**

Kultura korporacijskog upravljanja je danas u hrvatskoj državnoj upravi preniska, ali postoje mehanizmi i znanja koja to osiguravaju. Ti mehanizmi kao i implementirana znanja dolaze kroz informacijsku tehnologiju.

Kako?

TOČKA .3. Deklaracije

Hrvatska će poticati inicijative i zakonodavstvo koje promiče učinkovitu zaštitu prijavitelja nepravilnosti (tzv. zviždača) u javnom, privatnom i neprofitnom sektoru.

1. Zaštititi prijavitelje nepravilnosti jasnim i preciznim zakonodavnim okvirom, uz uvažavanje međunarodnih načela i standarda, te dobrih praksi.
2. Osigurati da svaki zviždač **prestane biti diskriminiran** u pravu na život, zdravlje, rad i ugled
3. Osigurati svakom zviždaču **pravo na rad**
4. Osigurati svakom zviždaču **pravo na dostojanstven i pošten život**

Transparency international Hrvatska
Davorka Budimir, predsjednica

The image shows a handwritten signature in blue ink that reads "Davorka Budimir". To the right of the signature is the official circular seal of Transparency International Hrvatska. The seal features the organization's logo in the center, surrounded by the text "TRANSPARENCY INTERNATIONAL HRVATSKA" and "Zagreb, Hrvatska".